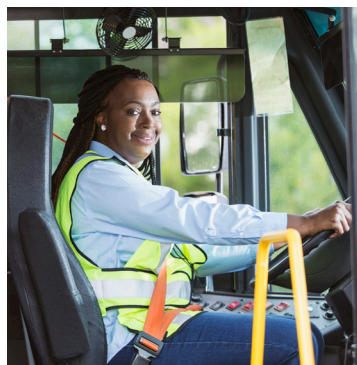

ПО-СИЛНИ ЗАЕДНО

Отстраняване на насилието
срещу жените в транспорта

РЪКОВОДСТВО

за социалните партньори на фирмено
и секторно равнище

Европейската федерация на транспортните работници провежда кампания за поставяне край на насилието срещу жените, като част от нейната кампания за справедлив европейски транспорт

Всички жени имат правото да работят в условия, свободни от насилие, независимо от техния трудов статус – независимо дали са служителки, стажантки, студентки, служителки на временна работа или интервюирани лица. В доминиращия от мъжете сектор на транспорта жените често са подложени на високи нива на насилие и тормоз въз основа на пола, включително от клиенти, сътрудници и мениджъри.

Равенството между половете, при което жените се третират и оценяват еднакво, достойните условия на труд, добрите условия на заетост и балансираната от гледна точка на пола работна сила са важни предпоставки за безопасни, здравословни и достойни условия на труд. Подобряването на безопасността и сигурността на жените, работещи в транспорта, е важна част от осигуряването на качествени транспортни услуги, свободни от насилие, в полза на всички пътници и клиенти, и по-специално на жените пътници и клиенти.

Това ръководство за социалните партньори на фирмено и секторно равнище се основава на констатациите от проучването на ETF от 2017 г. относно насилието срещу жените, работещи в транспорта в Европа,¹ което установи, че насилието срещу жените е често срещано явление в транспортния сектор, което често има опустошителни последици върху здравето и благосъстоянието на жените и тяхната мотивация да останат на работа в транспортния сектор.

„Словесни атаки ... сексуални атаки и други подобни. Докосване на задните части и гърдите, заплахи от страна на началниците, ако се оплача [Казват ми]: „Една жена трябва да може да се справи, когато е избрала мъжка професия.“

— Служителка в железопътния сектор

„Най-лошото е, че дори не мислят, че не се държат коректно.“

— Служителка в сектора на гражданската авиация

„Чувствам се по-лошо. Спя по-лошо. Започнах да се страхувам. Не съм си възстановила енергията, която имах преди сексуалния тормоз ... и постоянният тормоз от пътниците те сломява. Голямата липса на подкрепа от страна на работодателите понякога е много тежка.“

— Шофьорка на автобус

¹ Вижте следното резюме и допълнителните доклади, които ETF публикува на английски език през 2017 г. под заглавието *Violence Against Women at Work in Transport* (“Насилие над жените на работното място в транспорта”): Обобщен доклад: www.etf-europe.org/resource/violence-against-women-at-work-in-transport-summary-report-of-findings-from-a-survey-by-etf/. Допълнителен доклад: www.etf-europe.org/resource/violence-against-women-at-work-in-transport-supplementary-report/

Какво представлява насилието срещу жените?

Насилието срещу жените включва словесни, несловесни, физически и други форми на сексуален тормоз, преследване и сексуално насилие. Това включва и тормоз чрез технологии по време на и извън работно време - чрез текстови съобщения, по електронната поща, в социалните медии и др.

Най-забележимата форма на насилие срещу жени е сексуалният тормоз. Сексуалният тормоз се дефинира като нежелано поведение от сексуално естество, което се възприема от жертвата като целящо да я обиди или унижи, което пречи на работата ѝ и/или създава заплашително, оскърбително или враждебно работно място. Сексуалният тормоз възниква поради дискриминация и неравнопоставени роли и отношения между половете.

„Опитът да ме изнасят беше неуспешен, посещавах класове за самозащита и бях способна да се защитя.“

— Жена, работеща като докер

„Нормално е да се правят открити коментари за определени части на тялото. Питат те за твоите (сексуални) преживявания ... Не съм съобщавала нищо.“

— Служителка в сектора на гражданската авиация

„На ограничен служебен акаунт във Facebook бях заплашена и обидена.“

— Служителка в железопътния сектор

„Обществеността изглежда счита, че е нормално работещите жени да бъдат сплашвани или тормозени.“

— Служителка в градския обществен транспорт

Жените в транспортния сектор са особено изложени на насилие и тормоз, защото работят в доминиран от мъжете сектор, работата им често е на обществени места, където има постоянен контакт с хората и често работят в мобилни или изолирани работни ситуации.

Важно е всеки да направи това, което може, за прекратяване на насилието срещу жени.

Работейки заедно, служители и работодатели, жени и мъже, ние можем да сложим край на насилието срещу жените и да създадем култура на уважение и равенство на работното място

Десет неща, които трябва да се предприемат за предотвратяване на насилието срещу жените, работещи в транспорта

- 1. Третирайте насилието срещу жените, работещи в транспорта, като сериозен проблем на работното място** и го включете в колективното договаряне, социалния диалог в работата и оценките на риска за безопасността и здравето на работното място и програмите за превенция. Осигурете, че всички мениджъри, колеги и клиенти разбират, **че насилието в работата не се толерира**.
- 2. Изгответе съвместна политика за работното място** между профсъюзите и работодателите или ако вече имате такава, прегледайте я и проверете дали е „подходяща за целта“. Уверете се, че са налични всеобхватни мерки за предотвратяване и отстраняване на насилието срещу жените на работното място (вижте модела на политиката на ETF за насоки за най-добри практики за това, което трябва да бъде включено в една политика).
- 3. Разгледайте основните причини за насилие и тормоз срещу жените**, включително по-широки въпроси, свързани с равнопоставеността на половете, като увеличаване на броя на жените, които работят в транспорта.
- 4. Въведете съвместна процедура между профсъюзи и работодатели за конфиденциално подаване на жалби**, за която служителките считат, че е разбираема, надеждна и може да бъде използвана. Уверете се, че жените и служителите, които са свидетели на актове на насилие, могат да подадат конфиденциално жалби. Уверете се, че тази процедура се популяризира широко и че служителките разбират как могат да подават жалби.
- 5. Разглеждайте жалбите по сериозен начин**, извършвайте независими разследвания и гарантирайте, че са налице принципни начини, по които извършителите да бъдат подведени под отговорност. По-специално, важно е да се гарантира, че висшите ръководители или други служители с „висок ранг“ не се третират по различен начин. Използвайте жалбите като форма на организационно обучение за това какво да промените и за да се уверите, че има последващи действия за справяне с проблемите, посочени в жалбите. Избягвайте да сключвате споразумения за поверителност („заповеди за премълчаване“) в разрешаването на жалби, тъй като това води до укриване на проблема.

- 6. Консултирайте се с жените служителки относно техните опасения за безопасността на работното място** и въведете практически мерки, за да се гарантира, че работните места са свободни от насилие срещу жените. Уверете се, че тези консултации вземат под внимание влиянието на професионални организации, самостоятелната работа и други промени на работното място. Провеждайте „безопасни разходки“ и редовни сесии за обратна връзка с жените и вземете мерки според техните предложения.
- 7. Провеждайте обучение и кампания за повишаване на осведомеността** в транспортната компания, като се уверите, че мениджърите, сътрудниците и клиентите разбират, че насилието срещу жени не е приемливо. Уверете се, че кампанията възлага отговорност върху всички, включително върху мъжете, за да изпълняват своята роля за прекратяване на насилието срещу жените.
- 8. Осигурявайте конфиденциална подкрепа на жените, като обучавате консултантите на работното място** да оказват помощ, ръководство и информация, и да насърчават жените да разкриват и съобщават за насилие.
- 9. Оказвайте подкрепа и обучение на колеги за начина, по който да поемат роля като активни свидетели на работното място**, така че когато станат свидетели на насилие и тормоз, да знаят как да се намесят, как да подкрепят жертвата и как да докладват за насилието по конфиденциален начин. Намесата може да включва подвеждането под отговорност на сътрудници, когато разказват сексистки вицове или правят забележки за външния вид, облеклото или личния/ социалния живот на жените.
- 10. Осигурете информация, подкрепа и помощ за жените**, подложени на насилие и тормоз.

Допълнителна информация и материали

Образец на политиката за работното място на ETF за насилието срещу жени, работещи в транспорта

ETF изготви образец на политиката за работното място с подробно ръководство, който може да се използва и адаптира от профсъюзите в преговорите им с работодатели за осигуряване, че политиките за работното място са съобразени с пола и предотвратяват насилието и тормоза срещу жените. Образецът на политиката за работното място е наличен тук: www.etf-europe.org/activity/violence-against-women/

Доклад на ETF „Насилие срещу жените, работещи в транспорта“ и допълнителен доклад

По случай Деня на ООН за елиминиране на насилието срещу жените на 25 ноември 2016 г., ETF стартира онлайн проучване за насилието на работното място срещу жените, работещи в транспорта в Европа. Отговориха повече от 1400 жени, работещи в транспорта, и шокиращите истории, които разказаха, разкриха недопустимия размер на насилието срещу жените в транспортния сектор.

Въз основа на резултатите от проучването, д-р Джейн Пилинджър изготви доклад, който е първият по рода си. Той разкрива широко разпространена култура на сексуален тормоз и сексуална заплаха на работното място.

След като проучването получи толкова многобройни коментари от жените, работещи в транспорта, ETF събра тези коментари в един документ. Допълнителният доклад съдържа писмените коментари на повече от 300 жени, работещи в транспорта от всички сектори, които отговориха на проучването на ETF. И двата доклада са налични тук: www.etf-europe.org/violence-against-women-transport-workers-etf-study-reveals-the-facts/

Модул за обучение на ETF за насилието срещу жените, работещи в транспорта

В рамката на финансирания от ЕС проект „Жените в транспорта – Обучение за стойностна заетост (EVE)“, под ръководството на българския ни филиал FTTUB, беше разработен модул за обучение за насилието и тормоза срещу жените, работещи в транспорта. Модулът за обучение е наличен тук: www.etf-europe.org/activity/gender-training-package/

Материали за обучение за работно място, свободно от тормоз и насилие в сектора на спедиторските услуги

В рамковата програма на Комисията за социален диалог в сектора на морския транспорт, признатите европейски социални партньори – ETF и ECSA – изпълниха съвместен, финансиран от ЕС проект, който имаше за цел да елиминира тормоза и насилието на работното място в сектора на спедиторските услуги. Материалите за обучение, разработени в рамките на проекта, са налични тук: www.etf-europe.org/how-to-eradicate-harassment-and-bullying-in-shipping/

Доклад на ETUC „Сигурност у дома, сигурност на работа“

Този доклад – изготвен като част от проекта „Сигурност у дома, сигурност на работа“ на Европейската конфедерация на профсъюзите (ETUC) – съдържа данни, събрани от интервюта, проведени като част от 11 подробни национални проучвания от разработки на европейско ниво относно насилие и тормоз на работното място, основани на пола, включително домашно насилие в работата. Националните доклади и окончателният доклад са налични тук: www.etuc.org/en/document/safe-home-safe-work-final-report-national-country-studies

Международна федерация на транспортните работници

Завършването на насилието срещу жените, работещи в транспорта, е една от приоритетните области за ITF. Нашата работа включва множество ключови области, които са от съществено значение за предоставяне на най-добрите възможни резултати за жените, работещи в транспорта. Те включват:

- разработването на глобална защита на жените - отговор на работното място на ендемичното насилие, основано на пола в транспорта (въз основа на модел, разработен първоначално от профсъюза Unifor в Канада)
- разкриване и противопоставяне на влиянието на домашното насилие върху работниците и работните места; и
- провеждане на кампания за споразумение и препоръка на ILO относно насилието и тормоза в работата (като част от глобалната кампания, ръководена от ITUC)..

Повече информация по тези различни аспекти - включително ресурси, които могат да са полезни за подкрепа на профсъюзните кампании и дейности за поставяне край на насилието срещу жените в транспортния сектор - е налична тук: www.itfendvaw.org

Помощни средства за кампанията на ITUC „Сигурност у дома, сигурност на работа – подкрепете споразумението на ILO“

Като част от своята кампания за стабилно споразумение на ILO за прекратяване на насилието, основано на пола в работата, Международната конфедерация на профсъюзите (ITUC) публикува помощни средства за кампанията за профсъюзите. Помощните средства за кампанията са налични тук: www.ituc-csi.org/campaign-toolkit-stop-gender-based

Европейска федерация на транспортните работници

ETF представлява повече от 5 милиона транспортни работници от повече от 230 транспортни обединения и 41 европейски държави в следните сектори: железопътен транспорт, пътен транспорт и логистика, морски транспорт, транспорт по вътрешни водни пътища, гражданска авиация, пристанища и докове, туризъм и риболов.

Централен офис:

Galerie Agora • Rue du Marché aux Herbes 105 • Boîte 11
B-1000 Bruxelles • Belgique

www.etf-europe.org

www.facebook.com/ETFwomen @ETF_women

Автор: Д-р Джейн Пилинджър

Дизайн: Луи Макай www.louismackaydesign.co.uk

За контакт: Кристина Тилинг women@etf-europe.org

©ETF, ноември 2018 г

Всички права запазени, нито една част от тази публикация не може да се възпроизвежда, съхранява в система за възстановяване или предава по каквито и да е средства, електронни, механични, фотокопиране или по друг начин, без предварителното разрешение на Европейската федерация на транспортните работници (ETF).